Επιμέλεια ΘΑΝΑΣΗ ΓΚΟΒΑ

ΑΧΑΪΚΑ καὶ ΑΜΑ

ΑΝΑΦΕΡΟΜΕΝΟΣ ΣΤΗΝ ΕΓΧΕΙΡΗΣΗ γιὰ ἕλκος δωδεκαδακτύλου στὴν ὁποία ὑπεβλήθη ὁ τραγουδιστὴς Πουλόπουλος κάποιος καλλιτεχνικὸς ρεπόρτερ ἀποκαλύπτει ὅτι τὸ αἴτιον ἦταν ἄλλο. — Ἐπρόκειτο, λέει, περὶ δακτυλιδίου (καὶ ὄχι δωδεκαδακτύλου) χρυσοῦ, τὸ ὁποῖο κατάπιε ὁ Πουλόπουλος θέλοντας νὰ κερδίση τὸ στοίχημα ἀπ' τὸ Μητροπάνο... ΓΝΩΣΤΟΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΗΣ σκέφθηκε νὰ πρωτοτυπήση κάνοντας στὴν κυριολεξία τὴν τέχνη του λαϊκή. — Δηλαδὴ ἀποφάσισε νὰ πουλάει πίνακες του στὶς λαϊκὲς ἀγορές. — Αὐτοὶ ὅμως ποὺ τοῦ ὑπεσχέθησαν νὰ τοὺς πλασσάρουν, ἐπηρεασμένοι προφανῶς ἀπὸ τὴν ὅλη φυσιογνωμία τῆς πιάσας τοῦ ζήτησαν πίνακες μὲ φρούτα καὶ ζαρζαβατικά. — Τώρα ὁ καλλιτέχνης ἔχει πέση μὲ τὰ μοῦτρα καὶ ζωγραφίζει «νεκρὲς φύσεις» ✻ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΑΛΛΩΝ καταδικασθέντων ἰδιοκτητῶν κινηματογράφων γιὰ προβολὴ σκληροπυρηνικῶν πορνό, εἶναι καὶ κάποιος κ. Βίτσιος. — Ὅπως εἶναι φυσικὸ τὸ ὄνομά του κάθε ἄλλο παρὰ ἐχρησίμευσε γιά... ἐλαφρυντικό.

ΠΡΩΪΝΟ ΧΑΜΟΓΕΛΟ

Ὁ καφὲς

ΟΤΙ ΕΜΕΙΣ οἱ Ἕλληνες ἔχουμε μιὰ δύστροπη καὶ σχεδὸν ἀνοικονόμητη ἰδιοσυγκρασία, εἶναι μιὰ ἀλήθεια ποὺ περισσότερο ἀπορρέει ἀπὸ τὴν αὐτοκριτική μας καὶ λιγότερο ἀπὸ τὶς ἐκτιμήσεις τῶν ξένων. Ἔχουμε ὅμως καὶ τὸ φάρμακό μας. Ἡ μάλλον δυὸ φάρμακα. Τὸ πρῶτο εἶναι νὰ μᾶς βρίσκουν στὸ φιλότιμο. Καὶ τὸ δεύτερο νὰ μᾶς... σερβίρουν τὸν καφέ μας σύμφωνα μὲ τὶς ἀκριβεῖς προδιαγραφὲς ποὺ ἐπιμένει τὸ μεράκι τοῦ καθενός!.... Γιατὶ ἀκόμη καὶ ὁ πιὸ ἀπαίδευτος αἰσθητικὰ ἢ ἄξεστος σὲ κάποιαν ἄλλη του ἱκανοποίηση Ρωμιός, δὲν εἶναι διατεθειμένος νὰ κάμη τὴν παραμικρὴ ἀθαρία ὡς πρὸς τὴν παραλλαγὴ τοῦ καφὲ ποὺ (εἶναι νὰ πίνει, ἀξιώνεντας ἀπὸ τὸν χειριστή τοῦ... καράφαπα,(τουτέστι, τὸν καφετζῆ) νὰ ψήνει ἐπακριβῶς τὸν βαθὺ γλυκό, τὸν μέτριο, τὸν γλυκὺ βραστό, τὸν σχετὸ, τὸν πολὺ βαρύ, τὸν «ναὶ καὶ ὄχι» τὸν βραστὸ μὲ ὀλίγη κ.λ.π. κ.λ.π.

Πρόκειται γιὰ μιὰ εὐαισθησία ἄνευ προηγουμένου τὴν ὁποία μπορεῖ νὰ τὴν ἔχει καὶ ἐκεῖνος ποὺ στὸ τραπέζι ποὺ κάθεται νὰ φάει δὲν πολυεξετάζει, ἀλλὰ οὔτε καὶ πολυαντιλαμβάνεται τί τρώει καὶ τί πίνει.

Κανεὶς βέβαια δὲν ξέρει ἂν αὐτὸς ὁ καφὲς μὲ τὸν ὁποῖο ὁ Ἕλληνας ἐπιτυγχάνει μέσα σὲ λίγα λεπτὰ τῆς ὥρας ἕνα θαυμάσιο ρηλὰξ καὶ καλμάρει, ἔχει σὰν προϊὸν συναφεῖς ἰδιότητες, ἢ ἂν πρόκειται γιὰ μιὰ σωστὴ ὑποδολή. Τὸ ἀντίθετο μάλιστα θὰ μποροῦσε νὰ συμπεράνει κανεὶς λαμβάνοντας ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ καφεΐνη τονώνει τὸν ὀργανισμὸ καὶ προσφέρει ἐγρήγορση μὲ μιὰ διέγερση τῶν νεύρων. Κι' ὅμως, ὁ Ρωμηὸς ἠρεμεῖ καὶ γαληνεύει. Ἂν δὲν ἦταν ἔτσι τότε τί σοῦ «ἀνάποδος» λαός θὰ εἴμαστε.

Εἶναι ὅμως βέβαιο ὅτι τοῦτο μας τὸ θεριακλίκι κινδυνεύει ἄμεσα. Ἀφ' ἑνὸς ἐπειδὴ ὁ καφὲς πηγαίνει συνεχῶς στὰ ὕψη καὶ ἀφ' ἑτέρου διότι ἐξαφανίζονται λίγο λίγο οἱ καφετζῆδες ποὺ μποροῦν νὰ φτιάξουν τὸν πραγματικὸ Ἑλληνικὸ καφέ. Τὸ πνεῦμα τῆς ἐποχῆς προσπαθεῖ νὰ ἐντάξη καὶ τὸν καράφαπα στὰ μέσα μαζικῆς παραγωγῆς νὰ τὸν κάμη τυχνολογικό..., τέρας ποὺ παρασκευάζει ... μαυροζούμι τυποποιημένο, γιὰ δικαίους καὶ ἀδίκους. Ὁ «ἐκσυγχρονισμὸς» ἀπὸ τὸν ὁποῖο ὅπως ἀντιλαμβάνεσθε κινδυνεύει ἡ ἴδια ἡ.... νηφαλιότη τάς μας καὶ τὸ κέφι μας ἄρχισε ἀπὸ τὴν πρωτεύουσα καὶ-σιγὰ σιγὰ προσπαθεῖ νὰ διεισδύση στὴν ἐπαρχία. Αὐτὰ τὰ «σύγχρονα» καφενεῖα, ἔχουν κατα-

ντήσει «ἐσπρέσσο» καὶ τὸν δικό μας τὸν ἑλληνικὸ καφὲ διοχετεύοντας ἀτμὸ σὲ ἕνα ὑπερμεγέθες «μπρίκι».

Ἂς δοῦμε ὅμως τί γράφει γιὰ τό.... φλέγον αὐτὸ ζήτημα ἡ «Καθημερινή»: «Σήμερα ἡ τεχνολογικὴ πρόοδος ἔχει βάλει χέρι καὶ στὸν Ἑλληνικὸ καφὲ μὲ ἀποτέλεσμα νὰ μὴ μπορεῖς πιὰ νὰ πιῆς παρὰ μονάχα σὲ παραδεσιακὰ καφενεῖα τὰ ὁποῖα — εὐτυχῶς — εἶναι ἀκόμη πολλά.... Στὰ Γιάννενα καὶ σὲ πολλὰ μέρη τῆς Μακεδονίας μπορεῖς νὰ πιῆς ἀκόμη τὸν καφέ σου μέσα ἀπὸ μπατηρένιο μπρίκι, ποὺ ἔχει ψηθῆ σιγὰ-σιγὰ χωμένο μέσα σὲ θερμαινόμενη ἄμμο. Οἱ μερακλῆδες τοῦ εἴδους ὑποστηρίζουν ὅτι αὐτὴ εἶναι καὶ ἡ καλλίτερη μέθοδος βρασμοῦ. Ἀκόμη καὶ ἡ χρησιμοποίησηζεστοῦ νεροῦ θεωρεῖται ἀπαράδεκτη γιὰ τοὺς λάτρεις τοῦ εἴδους Τὸ νερὸ πρέπει νὰ βράσει μαζὶ μὲ τὸν καφὲ ὥστε νὰ «διασπασθοῦν οἱ κόκκοι» καὶ νὰ ἐλευθερωθῆ ὅλο τὸ ἄρωμα... Γιὰ τὸν ἴδιο λόγο πρέπει ὁ καφὲς νὰ πέφτει στὸ φλυτζάνι ἀπὸ ψηλὰ ὥστε νὰ μὴν παρακρατεῖται τὸ ἄρωμα στὸ κατακάθι... Καὶ βέβαια στὸ κατακάθι αὐτὸ τὸ λεγόμενο.... ἀτελὲς ἀπὸ τὶς καφετζοῦδες πρέπει νὰ παρακρατοῦνται μόνο οἱ χρησμοὶ γιὰ τὸ μέλλον. Καὶ ἀπὸ τὴ σωρεία τῶν διαφημίσεων ποὺ βλέπουμε σὲ λαϊκὰ περιοδικὰ τείνουμε στὴ διαπίστωση ὅτι περισσότερες εἶναι σήμερα οἱ σκέτες καφετζοῦδες ἀπὸ τοὺς καλοὺς καφετζῆδες. Καὶ ἴσως κάποτε γιὰ νὰ πιοῦμε τὸν πατροπαράδοτο καφὲ θὰ πρέπει νὰ πηγαίνουμε σ' αὐτές. Εἴτε γιὰ νὰ μᾶς λένε ποὺ θὰ βροῦμε καφενὲ ἀλλὰ παλαιὰ εἴτε γιὰ νὰ μᾶς τὸν φτιάχνουν οἱ ἴδιες πολλὰ βαρύ, μὲ καϊμάκι ἢ ἄνευ καταστάλαχτον ἢ καὶ στὴ... μέση κρύον.

Ἀλλὰ ὑπάρχει καὶ ὁ ἄλλος κίνδυνος. Δηλαδὴ τὸ ὅτι ὁ καφὲς εὐτυχῶς ἀκριβαίνει. Καὶ εἶναι ἀπορίας ἄξιο πῶς μιὰ κυβέρνηση ποὺ θέλει νὰ ἔχει ἥρεμο καλόβολο καὶ κεφᾶτο τὸ λαὸ δὲν προσπαθεῖ νὰ κρατήση πάση θυσία τὸν καφὲ σὲ χαμηλὲς τιμές. Λιγότερη φθορὰ παθαίνει ἀκριβαίνοντας τὸ ψωμὶ παρὰ τὸν καφέ. Γιατὶ στὸ κάτω τῆς γραφῆς οἱ Ἕλληνες σπάνια κουβεντιάζουν πολιτικὴ στὸ τραπέζι ποὺ τρῶνε μὲ τὴν οἰκογένειά τους. Αὐτὸ τὸ κάνουν μὲ τὶς ὧρες στὸ καφενεῖο..... Συνεπῶς...

ΠΑΝ

Πολιτικὸ παρασκήνιο

ΚΑΙ ΛΙΓΟ παρασκήνιο ἀπ' τὴν παραίτηση τοῦ κ. Μαύρου ἐκ τῆς ἀρχηγίας τῆς ΕΔΗΚ.

Ὑπῆρξαν κύκλοι, μὲ ἐπίκεντρο τὸ «Συγκρότημα» «Βῆμα — Νέα —Ταχυδρόμος», ποὺ ὑποπτεύοντο τὸ σχηματισμὸ κυβερνήσεως στὴν ὁποία θὰ συμπεριλαμβάνοντο καὶ στελέχη τῆς ΕΔΗΚ. Ἡ ἀντίδραση ὑπῆρξε ἄμεση καθὼς ἡ πρώτη πληροφορία ὅτι θὰ καθυστερήση γιὰ ἕνα δεκαήμερο ὁ σχηματισμὸς τῆς νέας κυβερνήσεως, ἐνίσχυε τὴν ὑποψία. Ἕνα ἄρθρο στὸ «Βῆμα» καὶ ἕτερο στὰ «Νέα» προειδοποιοῦσε ὅτι ὅσοι ὑποστηρίζουν συμμετοχὴ δουλευτῶν τῆς ΕΔΗΚ στὴν κυβέρνηση θὰ εἶναι «ἀποστάτες». Ἀμέσως μετὰ τὴν δημοσίευση τῶν ἄρθρων ἡ κ. Βιργινία Τσουδεροῦ ἐπισκέφθηκε τὸν κ. Μαῦρο καὶ τοῦ ζήτησε νὰ παραιτηθῆ τὸ ταχύτερον. Τὴν ἑπομένη ἔκαμε τὴν 15η χειρονομία καὶ ὁ συνήθως σιωπηλὸς κ. Νικήτας Βενιζέλος.

ΑΛΛΑ τὸ θάρρος τῆς κυρίας Τσουδεροῦ προκάλεσε τὶς γνωστὲς ἀντιδράσεις. Ὅπως ἔγραψε τὸ «Βῆμα» κατὰ τὴν ἀποχώρηση τῶν βουλευτῶν ὁμάδα ποὺ εἶχε συγκεντρωθῆ στὸ διάδρομο, τὴν ἀπεδοκίμασε ἔντονα, ἐπέτεθη ἐναντίον της καὶ κάποιοι τῆς τράβηξαν τὰ μελλιά...

Ἀλλὰ ὄχι μόνον αὐτά, συμπληρώνει ἄλλη ἐφημερίς. Ἡ κ. Τσουδεροῦ ἐδέχθη βροχὴ γρονθοκοπημάτων καὶ ἀκατανομάστων ὕβρεων — καταγωγίων...

Ἀλλὰ τὸ νὰ φιλοδοξεῖ ἡ κυρία Τσουδεροῦ νὰ γίνη κ. Θάτσερ τῆς Ἑλλάδος εἶναι κάτι τὸ θεμιτόν. Τὸ ἀθέμιτον ἢ μᾶλλον τὸ ἀπὸ κάθε πλευρὰ ἀπαράδεκτο εἶναι νὰ φιλοδοξοῦν ἄλλοι νὰ εἰσαγάγουν μεθόδους τραμπούκων καὶ ἤθη ὑποκάσμου στὴν πολιτικὴν μας ζωή.

Γελοιογραφίες ... μὲ λόνια

Ο ΜΑΝΑΤΖΕΡ πλησιάζει τὸν πεσμένο στὸ καναβάτσο πυγμάχο καὶ τὸν ἐμψυχώνει:

—Ψυχραιμία, τὸ ὡροσκόπιό σου προβλέπει νίκη.

Ο ΑΝΔΡΕΑΣ τραγουδάει Θεοδωράκη:

—Ἤλιε μου (ποάσινε) πόσο εἶσαι πάνω καὶ δόξα τῷ Θεῷ.

ΜΙΑ τροφαντὴ καὶ μὲ καυτὸ σῶρτ δεσποινὶς ἔχοντας στὸ πλάϊ τὴ μαμά της, κάνει ὧτο στόπ... Καὶ στὸν ὁδηγὸ τοῦ αὐτοκινήτου ποὺ σταματάει μὲ πολλὲς ἀμφιβολίες:

—Μὴν ἀνησυχεῖς φίλε... Ἡ μαμὰ μόλις μπῆ σὲ ἀμάξι ἀποκοιμιέται.

«Μάμ... καὶ νάνι»

ΣΕ ΜΙΑ ἀκόμη παροιμία ἀπὸ τὶς πιὸ σκαμπρίζικες, ἀνέλαβε νὰ δώση κωμικὲς διαστάσεις ὁ Θανάσης Βέγγος.

Δὲν εἴδαμε ἀκόμη τὴν ταινία ἀλλὰ ὁ τίτλος της ταυτιζόμενος μὲ τὴν παροιμία καὶ περιέχων μὲ τὸ... ὑποκοριστικό της τὴ λέξη τοῦ Καμπρὸν προδιαθέτει ἀναλόγως....

Ὁ Βέγγος λοιπὸν σᾶς προσκαλεῖ γιὰ «μάμ, κακά, κοκὸ καὶ νάνι...».

Αὐτὸ θὰ πῆ ρεαλισμὸς κύριοι....

ΛΟΓΙΑ σοφῶν γυναικῶν:

ΕΛΑ ἔλα κι' ὅ,τι θὲς, ἔλα ἔλα κι' ...ὅπως θές.

Δούκισα....

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΠΑΡΑΔΟΞΑ

Κατεδαφίστηκαν μόνον δύο ἀπὸ τὰ 200 «παράνομα»

ΣΤΗ ΜΕΡΤΟΥΛΑ Κ. ΑΧΑΪΑΣ

Εἶναι γνωστὸ πὼς στὴ θέση «Μερτούλα» τῆς Κάτω Ἀχαΐας ἔχουν ἀνεγερθεῖ καλόπιστα καὶ ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν περὶ τὰ 200 σπίτια κατοίκων τῆς Κάτω Ἀχαΐας στὰ ὁποῖα καὶ κατοικοῦν μὲ τὶς οἰκογένειές τους.

Καὶ ναὶ μὲν κρίθηκε ὅτι τὰ κτίσματα αὐτὰ ὑπῆρξαν αὐθαίρετα διότι ὁ οἰκοπεδικὸς των χῶρος ἀνεγνωρίσθη ὅτι ἀνήκει στὸ Δημόσιο — ὅμως τὸ πρόβλημα ποὺ ἀνέκυψε δὲν εἶναι νεοφανὲς γιὰ τὴν Ἑλλάδα οὔτε ἐξ αὐτοῦ κινδυνεύει ἡ περιουσία τοῦ Δημοσίου, οὔτε ἄλλωστε ἐπαυξάνεται τὸ οἰκιστικὸ πρόβλημα τῆς χώρας.

Ἐξ ἄλλου τὸ Κράτος ποὺ στηρίζεται στὴν ἀγάπη στὴ θέληση καὶ στὴ δύναμη ἑνὸς λαοῦ δὲν μνησικακεῖ καὶ δὲν ἐχθρεύεται τὴ συμπεριφορὰ τῶν κατοίκων του.

Ἐκτὸς ἂν ὡρισμένοι ἐντεταλμένοι ὑπάλληλοί του ἐνεργοῦντες ἐξ ὑπερβάλλοντος ζήλου ἢ ἄλλου... ἰδιαιτέρου καθήκοντος συμπεριφεθοῦν σὰν ἐχθροί. Καὶ περίπου αὐτὸ συνέβη στὴ συγκεκριμένη περίπτωση.

Ἀπὸ τὰ 200 περίπου σπίτια τῆς ἄνω περιοχῆς κρίθηκε ἀπὸ τὶς τεχνικὲς ὑπηρεσίες τοῦ Νομοῦ καὶ ἀποφασιστικὰ ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν Νομάρχη κ. Τσίρκα, ὅτι πρέπει ὁπωσδήποτε νὰ κατεδαφισθοῦν ἐκλεκτικὰ τὰ δύο κτίσματα τῶν Θ. Ἀναγνωστοπούλου καὶ Δ. Ρούλια ἐνῷ αὐτὰ ἀποτελοῦν ἕνα ἐλάχιστο ἀριθμὸ τῆς ἐνιαίας περιοχῆς τῶν 200 κτισμάτων καὶ τοὐλάχιστο μέρος ἐκ τοῦ στοιχειώδους συνταγματικοῦ κανόνος περὶ «ἴσης μεταχειρίσεως τῶν πολιτῶν» δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ ἐξαιρεθοῦν καὶ νὰ κατεδαφισθοῦν αὐτὰ μόνα κατόπιν τῆς περιέργως ἐκδηλωθείσης λυσσαλέας ἐπιμονῆς τῶν ἰδιοκτητῶν.

Καὶ τὸ περίεργο ἀκόμα εἶναι πὼς ἐνῷ ὁ ἴδιος ὁ κ. Νομάρχης ἔδωσε κατ' ἐπανάληψη διαβεβαιώσεις περὶ ἴσης μεταχειρίσεως περὶ μὴ ἐκλεκτικῆς κατεδαφίσεως καὶ περὶ ἀναστολῆς τῆς ἐκτελέσεως οἱ μπουλντόζες ἔκαναν ἔφοδο. Καὶ μὲ τὸν ἐπιτελικὸ συντονισμὸ τοῦ κ. Νομάρχου καὶ τῶν κ. Γεωργαντοπούλου καὶ κ. Ἰωάννου οἱ ὁποῖοι, μᾶς εἶχαν διαβεβαιώσει γιὰ τὴν ἀναστολή, καὶ μὲ τὴν προστασία ἱκανῆς δυνάμεως χωροφυλάκων καὶ ἄλλων ἐντεταλμένων στὶς 28 Νοεμβρίου 1977 προπαρασκευὴ τοῦ Ἀγ. Ἀν δρέου στὴ θέση «Μερτούλα», τῆς Κάτω Ἀχαΐας ἔλαβε χώρα τὸ δρᾶμα ποὺ ἀνάγλυφα ἐμφανίζει ἡ φωτογραφία καὶ ποὺ δείχνει τὴν ἄγρια ἔφοδο καὶ τὴν κατεδάφιση τῶν δύο αὐτῶν κτισμάτων.

Καὶ βέβαια ἴσως ἀπὸ τὴν ἐκλεκτικὴ αὐτὴ κατεδάφιση νὰ ἱκανοποιήθηκε τὸ αἴσθημα ὡρισμένων καὶ πρὸ παντὸς τῶν ἐνδιαφερομένων μεγαλοεπιχειρηματιῶν, οἱ ὁποῖοι ἐτίνησαν γῆ καὶ οὐρανὸ προκειμένου νὰ ἔχουν ἀνεμπόδιστη θέα πρὸς τὴ θάλασσα.

Ἀλλὰ ἐμεῖς ἐρωτᾶμε:

Ἔτσι ἱκανοποιήθηκε τὸ περὶ δικαίου αἴσθημα;

Καὶ δὲν ὑπάρχει ἄνθρωπος ἀπὸ τὴ συμπολίτευση ἢ τὴν ἀντιπολίτευση νὰ συγκινηθῆ ἀπὸ τὸ ἐεσπίτωμα γερόντων ἀνηλίκων καὶ ἀρρώστων;

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΡΟΥΛΙΑ

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΚΕΨΕΙΣ

Ἡ 20ὴ Νοεμβρίου ἦταν γιὰ ὅλους διδακτική

Τοῦ συνεργάτη μας κ. ΓΕΡ. ΤΟΦΑΛΟΥ

Εἶναι, προφανῶς, δύσκολο νὰ καταλήξει κανεὶς σὲ θετικὰ συμπεράσματα ἀπὸ τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐκλογῶν. Θὰ χρειασθεῖ ἐν καιρῷ, νὰ γίνει μιὰ προσπάθεια βαθύτερης ἀνάλυσης τῶν ἀποτελεσμάτων καὶ μιὰ συστηματικότερη μελέτη τῶν ἀριθμῶν γιὰ νὰ ἐπιχειρηθεῖ ἡ ἐξήγηση τῆς πρόσφατης λαϊκῆς ψήφου. Τότε θὰ μπορέσει νὰ βρεθεῖ μὲ ἱκανοποιητικὴ προσέγγιση ποιοὶ παράγοντες ἐπέδρασαν στὴν ἐνστικτωδεστάτη πτώση τῆς «Νέας Δημοκρατίας», τὴν καταπόντιση τῆς ΕΔΗΚ, καὶ τὴ θεαματικὴ ἄνοδο τοῦ ΠΑΣΟΚ, ἀφοῦ αὐτὰ τὰ τρία κόμματα ἀποτελοῦν τὴ ραχοκοκαλιὰ τῆς πολιτικῆς ζωῆς τοῦ τόπου. Ἂν, ὅμως, εἶναι πρόωρη μιὰ τέτοια ἀξιοποίηση, δὲν εἶναι δύσκολο νὰ ἀποτολμηθεῖ μιὰ «ἱεράρχηση» τῶν στοιχείων ποὺ συνέβαλαν θετικὰ ἢ ἀρνητικὰ στὴ διαμόρφωση τοῦ ἀποτελέσματος τῆς 20ῆς Νοεμβρίου.

Γενικὴ εἶναι ἡ ἐντύπωση ὅτι ἀσκήθηκε «αἰφνιδιασμὸς» τῶν κομμάτων — συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς Ν. Δημοκρατίας —(βλέπε ὁριακὴ ἀποτυχία ἐπιλέκτων στελεχῶν της) μὲ τὴν πρόωρη προκήρυξη τῶν ἐκλογῶν. Αἰφνιδιασμὸς ποὺ εἶχε σὰν ἀποτέλεσμα νὰ χάσουν τὴν ψυχραιμία τους τὰ κόμματα καὶ νὰ βρεθοῦν οἱ ὑποψήφιοί τους ἀνέτοιμοι γιὰ τὴν ἐκλογικὴ μάχη. Μοναδικὴ ἐξαίρεση ἀποτέλεσε τὸ ΠΑΣΟΚ, ποὺ ἀμέσως, μετὰ τὶς ἐκλογὲς τοῦ 1974 ἤρθε σὲ ἐπαφὴ μὲ τὴ βάση, ὀργώνοντας κυριολεκτικὰ ὅλες τὶς πόλεις καὶ τὰ χωριὰ τῆς Ἑλλάδας. Γι' αὐτὸ καὶ δὲν βρέθηκε ἀπροετοίμαστο, ὅπως τὰ ἄλλα κόμματα, στὴν κρίσιμη ὥρα.

Στὴ «Ν. Δημοκρατία», ἐπέδρασαν δύο ἀντίθετα στοιχεῖα: Θετικὸ στοιχεῖο ἦταν ἡ ἀποτυχημένη προπαγάνδα τῆς ἀκροδεξιᾶς ποὺ ἔχοντας σὰν στόχο τὴ συρρίκνωση τοῦ κόμματος τοῦ κ. Καραμανλῆ, ἐδυνάμωσε τὴν τάση τῶν δεξιῶν ψηφοφόρων, νὰ ἀποφύγουν τὸν ἐναγκαλισμό της καὶ νὰ προτιμήσουν τὴν «παραδοσιακὴ ἐθνικοφροσύνη» παρὰ νὰ ἀποδεχθοῦν τὰ βασιλοχουντικὰ στοιχεῖα ποὺ ἐγκυμονοῦσαν ὑπαρκτοὺς καὶ ἀνύπαρκτους κινδύνους. Ἀρνητικὸ γιὰ τὴ «Νέα Δημοκρατία» στοιχεῖο ἦταν, ὅτι δὲν κατάφερε νὰ προσελκύσει νέους ψηφοφόρους, ἀλλὰ ἀντίθετα ἀπομάκρυνε πολλούς, ποὺ δὲν ἦσαν τόσο «δεξιοί» ὥστε νὰ ἀσπασθοῦν τὴν ἄποψη ὅτι δεξιοὶ θεωροῦνται, μόνο οἱ «ὑπὸ στενὴ ἔννοια ἐθνικόφρονες» ὅπως διεκήρυξε ὁ κ. Καραμανλῆς στὴ κοινοβουλευτικὴ ὁμάδα τοῦ κόμματός του ἀμέσως μετὰ τὴν προκήρυξη τῶν ἐκλογῶν. Ἀποτυχία, ἐπίσης, ἐσημείωσε ἡ «Νέα Δημοκρατία» στὴν προσέλκυση ψηφοφόρων τοῦ Κέντρου, οἱ ὁποῖοι ἐγκαταλείποντας τὴν ΕΔΗΚ, σὲ ἐντυπωσιακὸ ἀριθμὸ προτίμησαν νὰ στραφοῦν πρὸς τὸ ΠΑΣΟΚ, παρὰ πρὸς μία παράταξη ποὺ διεκήρυσσε, ἐκ τῶν προτέρων, ὅτι ἐπανεκλεγόμενη θὰ συνέχιζε τὴν ἴδια πολιτικὴ «βελτιωμένη». Ἔτσι, ἀπαγοητευμένοι ἀπὸ τὴν «ἴδια γεύση» προτίμησαν νὰ δώσουν τὴν ψῆφο τους στὸ ΠΑΣΟΚ, ποὺ ἦταν ἄλλωστε σαφῶς πλησιέστερο πρὸς τὶς ἐνδόμυχες σοσιαλιστικὲς πεποιθήσεις τους καὶ ἀφοῦ ἡ τακτικὴ τοῦ Κέντρου τοὺς εἶχε ἀπογοητεύσει.

Καθοριστικὸς, ἐπίσης, παράγοντας τοῦ ἀποτελέσματος τῶν ἐκλογῶν ὑπῆρξε οἱ διαμετρικὰ ἀντίθετες ἀπόψεις ὅσον ἀφορᾶ γενικὰ τὴ «συνεργασία» ὅλων τῶν ἀντιπολιτευομένων κομμάτων. Καὶ πρῶτα— πρῶτα τὸ ΠΑΣΟΚ, ποὺ ἀφοῦ τὸ ἴδιο πρὶν ἑνάμισυ χρόνο εἶχε προτείνει τὴ συνεργασία ὅλων τῶν δημοκρατικῶν κομμάτων — καὶ κυρίως μὲ τὴν ΕΔΗΚ — αἰφνίδια ἐπιστέλειψε τὴν «ἰδέα» καὶ ἀποφάσισε τὴ μονομερῆ κάθοδό του στὶς ἐκλογές. Κι' αὐτὴ ἀκριβῶς ἡ «ὀσυνέπεια» ἐπέδρασε ἀρνητικὰ γιὰ τὰ ὅλα δημοκρατικὰ κόμματα. Προφανῶς, ὁ κ. Παπανδρέου, προτίμησε τὴ τελευταία στιγμὴ νὰ μετρήσει... πρῶτα τὴν ἐκλογική του δύναμη καὶ ἀνάλογα νὰ συνεργασθεῖ ἢ ὄχι (ἐκ τῶν ὑστέρων) μὲ τὰ ἄλλα κόμματα. Καὶ, βέβαια, ἡ «τακτική» του αὐτὴ τοῦ ἀπέφερε ἱκανὰ κέρδη ἀδιάφορο (ἐστὶ πολιτικὴ ΟΛΑ ἐπιτρέπονται) ἂν μειώνει, καὶ τώρα, καὶ θὰ μειώσει καὶ μελλοντικὰ τὴν «πίστη» πρὸς τὸν πρῶτον ἔχοντα τὴν ἰδέα τῆς συνεργασίας. Ἐπαλήθευση ἄλλωστε αὐτοῦ τοῦ «ἴδωμεν» ἀποτελεῖ καὶ ἡ «σεμνὴ» πρότασή του γιὰ μετεκλογικὴ συνεργασία μὲ τὰ πιθανολογούμενα, τότε, ἀποτελέσματα τῶν ἐκλογῶν. Μ' αὐτό, λοιπόν, τὸ «βλέποντας καὶ κάνοντας» τὸ ΠΑΣΟΚ, κατόρθωσε νὰ ἀγεῖ θεαματικὰ κερδισμένο προσφέροντας «ἐλπίδες» σὲ ἱκανὸ ἀριθμὸ ψηφοφόρων.

Ἄλλος, καθοριστικὸς παράγοντας τοῦ ἀποτελέσματος τῶν ἐκλογῶν ὑπῆρξε ἡ σύσταση τῆς «Συμμαχίας». Ἐκ τῶν ὑστέρων χαρακτηρίζεται σὰν «λάθος» μὲ τὴ «μορφὴ» ποὺ πῆρε. Τοῦτο, ὄχι μόνο γιατὶ εἶχε λίγο χρόνο μπροστά της καὶ ἐλάχιστα μέσα γιὰ νὰ ἀνατρέψει τὸν αἰφνιδασμό, ἀλλὰ καὶ γιατὶ ἡ ἰδέα τῆς ἑνότητας δὲν «ἔπιασε» ἀφοῦ δὲν λειτούργησε οὔτε πολλαπλασιαστικά, οὔτε ἀθροιστικὰ ἀπὸ κάθε σκέλος της στὴ συνείδηση τῶν ψηφοφόρων. Ἀποδείχθηκε δηλαδή, ὅτι μὲ τὸν συνασπισμὸ τῶν πέντε, μειώθηκε ἡ δύναμη τοῦ κύριου φορέα (ΚΚΕ, ἐσ.) μὲ σημαντικὲς διαρροὲς ὁπαδῶν του πρὸς τὸ ΚΚΕ, χωρὶς ἡ «Συμμαχία» νὰ κερδίσει τίποτε ἀπὸ τὶς ἄλλες πλευρές της.

Ὅσον ἀφορᾶ τὴν ΕΔΗΚ, οἱ ἐσωτερικὲς ὀργανωτικὲς ἀδυναμίες τοῦ κόμματος ἐπέδρασαν καταλυτικὰ γιὰ τὴ διαμόρφωση τοῦ ἐκλογικοῦ ἀποτελέσματος. Ὅλοι παραδέχονται ὅτι ἀπὸ τὴν κορυφὴ ὡς τὴ βάση τὸ κόμμα δὲν «λειτούργησε» καὶ σαφῶς αἰφνιδιάσθηκε ἀπὸ τὴν πρόωρη προκήρυξη τῶν ἐκλογῶν ποὺ τὸ βρῆκε ἀνέτοιμο νὰ ἐκφρασθεῖ σὰν κύριος μοχλὸς τῆς μεγάλης δημοκρατικῆς παράταξης. Σωρεία οἱ ὀδυνμαίες τόσο ἀπὸ τὰ κεντρικὰ ὄργανα, ὅσο καὶ ἀπὸ τὶς τοπικὲς ὀργανώσεις. Ἔτσι ἡ εὐθύνη δὲν ἀνήκει μόνο στὴν κεφαλὴ τοῦ κόμματος, ἀλλὰ εἶναι συλλογική ἀφοῦ κανεὶς στὰ τρία χρόνια ποὺ πέρασαν δὲν ἐδειξε δραστηριότητα καὶ δὲν εἰσηγήθηκε μέτρα ποὺ νὰ πείσουν τὶς λαϊκὲς μάζες πὼς τὸ κόμμα τοῦ Κέντρου μπορεῖ νὰ ἀντέξει τὸ βάρος τῆς διατυμπανιζόμενης ἀλλαγῆς.

Ἀνύπαρκτη καὶ ἡ μαζικότητα ποὺ ἀποτελεῖ βασικὴ προϋπόθεση γιὰ τὴ δημιουργία μιᾶς ΔΡΑΣΤΙΚΗΣ νεολαίας μὲ ἀποτέλεσμα νὰ μὴν ὑπάρχει ὁ ἀναγκαῖος ἐνθουσιασμὸς ποὺ μόνον οἱ νέοι δημιουργοῦν. Ἰδιαίτερα ἐπισημαίνεται ἡ ἀτονία τῶν Νομαρχιακῶν ἐπιτροπῶν σὰν συνδετικῶν κρίκων τῆς βάσεως μὲ τὸ κέντρον, οἱ ὁποῖες λόγω συνθέσεως καὶ νοοτροπίας χαρακτηρίσθηκαν ἀπὸ ἔλλειψη ὀργανώσεως, φαντασίας, εἰσηγήσεων καὶ πληροφόρησης, μὲ ἀποτέλεσμα ἡ «δράση» τους νὰ περιορισθεῖ στὴ διανομὴ καὶ μόνο κειμένων καὶ προγραμμάτων χωρὶς νὰ ἐνημερώνουν ζῶντα μὲ ἁπλὴ καὶ κατανοητὰ λόγια τὸ λαό. Ἔτσι, στὴν οὐσία, τὰ κείμενα παράμεναν νεκρὰ ἀφοῦ ποτὲ δὲν μεταδόθηκαν ἐγκαίρα καὶ ἐπεξηγηματικὰ σταὺς ἐκλογεῖς.

Παράλληλα θὰ μποροῦσε νὰ σημειωθεῖ ὁ «ὑποτονικὸς» τρόπος μὲ τὸν ὁποῖο ἀσκήθηκε ἡ ἀντιπολίτευση μέσα στὴ Βουλή, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ δημιουργηθεῖ ἡ ἐντύπωση ὅτι δὲν ὑπάρχουν διαφορὲς ἀνάμεσα στὴν ΕΔΗΚ καὶ στὴ «Ν. Δημοκρατία» καὶ νὰ δοθεῖ ἀληθοφάνεια στοὺς ψηφοφόρους πὼς τὰ δύο κύρια κόμματα θὰ συνεργάζονταν μετεκλογικά.

Αὐτὸ εἶναι περίπου τὸ σύνολο τῶν σφαλμάτων τῆς ὅλης ἡ-

● ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ 7ην ΣΕΛΙΔΑ

«Η ΗΜΕΡΑ»

ΠΡΟ 30 ΕΤΩΝ

Προβοκάτσια οἱ ἀνατινάξεις τραίνων ἰσχυρίζεται ὁ Μωρὶς Τορέζ

ΠΑΡΙΣΙΟΙ. Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἐορτ